

1. číslo – 2012

zpravodaj

Časopis pro obyvatele regionu Jaderné elektrárny Dukovany

- **Jaderná elektrárna zvyšuje výkon a bezpečnost**
- **Rozhovor s hercem Romanem Luknářem**
- **Příloha pro mladé: Zpravodaj +**

Obsah:

Titulní strana: Představitel jedné z hlavních rolí filmu Lidice Roman Luknár na fotografii Jana Suchardy

- str. 2 ■ Na prahu nového ročníku Zpravodaje
■ Hospodářský výbor poslanecké sněmovny na EDU
- str. 3 ■ Rozhovor s ředitelem elektrárny Tomášem Žákem
- str. 4 ■ Memorandum o spolupráci měst a obcí v regionu EDU s jadernou elektrárnou
- str. 5 ■ Jiříce aneb z kuchyně paní starostky
- str. 6-7 ■ Jak vidí perspektivu EDU členové OBK
- str. 8 ■ Světové shromáždění provozovatelů jaderných elektráren
- str. HV ■ **Příloha: Zpravodaj+**
- str. 9 ■ Gymnázium v Moravském Krumlově připravuje nový energetický obor
- str. 10-11 ■ Rozhovor Aleny Hostašové s hercem Romanem Luknárem nejen o filmu Lidice
- str. 12 ■ Muzeum řeznictví v Náměšti nad Oslavou
- str. 13 ■ Sociální družstvo ve Znojmě
- str. 14 ■ Pět let oranžového partnerství
■ Pro volnou chvíli
■ Tradiční soutěž pro čtenáře od 17 let
- str. 15 ■ Nabídka výrobků a služeb podnikatelů v okolí Jaderné elektrárny Dukovany
- str. 16 ■ Soutěžení pro školáky z dílny brněnského vydavatelství KIRA

ZPRAVODAJ EDU

Vydává ČEZ, a. s., Jaderná elektrárna Dukovany.
Registrační číslo: MK ČR E 11631.
Pro Jadernou elektrárnu Dukovany připravuje
PhDr. Jan Sucharda - JAS, Sokolská 368,
675 55 Hrotovice, telefon/fax: 568 860 168
E-mail: jas@jas-hrotovice.com
nebo: zpravodajedu@cez.cz.
Náklad 40 000 výtisků. ZDARMA.
Zpravodaj EDU v on-line podobě je na adrese:
www.zpravodajedu.cz

Milí čtenáři,

zdá se to neuvěřitelné, ale je to tak – začínající ročník Zpravodaje je již devátým! (První číslo vyšlo v únoru 1994.) Za ty bezmála dvě desítky let se mnohé změnilo nejenom v elektrárně samotné, o čemž jsme vás průběžně a otevřeně informovali, ale také v celé naší společnosti. A asi tou nejvýznamnější změnou, která se dotýká prakticky každého z nás, je obrovský rozvoj informačních technologií. Před dvaceti roky jsme neměli ponětí o internetu, použití počítačů teprve začínalo. Pro mladší generaci je dnes naprostou samozřejmostí to, nad čím mnozí před lety nevěřicně kroutili hlavou.

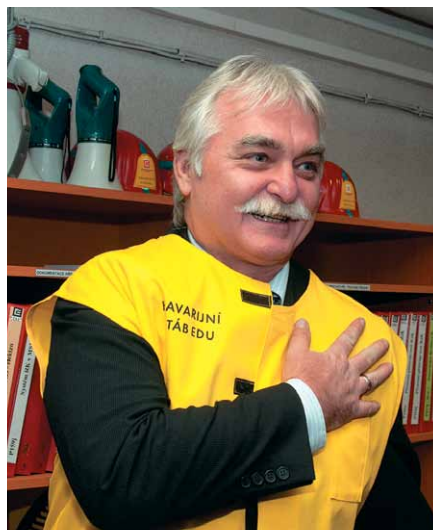
A právě na tento trend chce reagovat i Zpravodaj Jaderné elektrárny Dukovany.

Ode dne vyjítí tohoto čísla Zpravodaje jsou spuštěny **nové webové stránky (www.zpravodajedu.cz), kde je Zpravodaj ve formě on-line.** I když nadále budete dostávat tištěný časopis čtyřikrát ročně do svých poštovních schránek, na zmíněném webu budou informace z elektrárny i našeho regionu zveřejňovány průběžně. Tak se k vám dostanou mnohem aktuálněji a v širším rozsahu, než je to možné v tištěném časopise. Součástí změn je i nová příloha Zpravodaj +, kterou chceme zaměřit zejména k mladší generaci.

Věříme, že tyto nové formy uvítáte a že vám Zpravodaj nadále bude dobrým partnerem a důvěryhodným zdrojem informací o jaderné elektrárně a jaderné energetice i o dění v našem regionu.

Redakce

HOSPODÁŘSKÝ VÝBOR POSLANECKÉ SNĚMOVNY NA ELEKTRÁRNĚ

Milan Urban, předseda HV PSP, na pracovišti havarijního štábu

Dějištěm výjezdního zasedání Hospodářského výboru Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR byla na první pohled možná překvapivě dukovanská jaderná elektrárna. Odborná veřejnost však něco podobného očekávala, neboť právě tato elektrárna je předmětem diplomatické roztržky mezi ČR a některými orgány EU. Události v japonské Fukušimě znovu otevřely celosvětovou debatu o využití jaderné energie. Cílem poslanců HV Poslanecké sněmovny bylo přesvědčit se za pomoci odborníků (mezi jinými předsedkyně SÚJB Dany Drábové) přímo na místě o bezpečnosti elektrárny.

Jaderná elektrárna Dukovany byla dokončena roku 1987 a disponuje čtyřmi tlakovodními reaktory typu VVER (což je podstatně odlišné zařízení, než bylo instalováno ve Fukušimě ale i v Černobylu). Celkový výkon elektrárny je 1960 MW a v loňském roce dodala do sítě celkem 14 369 GWh. Zvažuje se i výstavba pátého reaktoru, přičemž u těch stávajících by chtěl provozovatel ČEZ, a. s., získat do roku 2015 licenci k provozu na dalších 10 let.

Odborníci i přítomní poslanci se shodli, že důvod k okamžitému uzavření elektrárny není, a elektrárna prochází normálním procesem zlepšování, kterým reaguje na aktuální požadavky mezinárodní jaderné komunity. Výstavba nového reaktoru v lokalitě Dukovany, který splňuje nejmodernější bezpečnostní standardy, je ve fázi posuzování studie proveditelnosti. Odstavení stávajících reaktorů zatím nepřipadá v úvahu.

„O jaderné energetice bezesporu musíme vést celospolečenskou debatu. Nevydal bych se však cestou ukvapených rozhodnutí jako některé evropské země. Můj názor je dlouhodobě neměnný – budoucnost je vyvážený mix jaderné energie, fosilních paliv a obnovitelných zdrojů,“ uvedl Milan Urban, předseda hospodářského výboru PSP ČR.

PETR SPILKA

Foto Jan Sucharda

DUKOVANSKÁ ELEKTRÁRNA ZVYŠUJE VÝKON A BEZPEČNOST

Prvního ledna uplynuly dva roky, co jste nastoupil do funkce ředitele Jaderné elektrárny Dukovany. Můžete se ohlédnout? Jak ty dva roky hodnotíte a co se během nich v elektrárně změnilo?

Každopádně to uteklo jako voda. Za dva roky jsme postoupili v projektech B16T, LTO, hostili jsme misi OSART, absolvovali stress testy po Fukušimě...

Ale pojďme postupně – název projektu B16T je vlastně zkratkou Bezpečně 16 Terawatt hodin. Cílem projektu je tedy zvýšení roční výroby elektrárny právě na 16 TWh. Pro srovnání – v současnosti se roční výroba elektřiny v elektrárně Dukovany pohybuje okolo 14,5 TWh. V Dukovanech zvyšujeme výrobu tím, že postupně zvedáme dosažitelný výkon bloků z původních 440 MW až na 500 MW. Zároveň zkracujeme délky odstávek pro výměnu paliva. Takže shrnuto – máme vyšší výkon a vyrábíme delší dobu v roce. Zvyšování výkonu elektrárny je spojeno s celou řadou úprav zařízení, například je třeba vyměnit vnitřní části turbín, generátory a celou řadu dalších komponent. Zároveň je třeba všechny úpravy v předstihu analyzovat a předkládat ke schválení Státnímu úřadu pro jadernou bezpečnost, protože právě bezpečnost elektrárny pokládáme za prvořadou nebo chcete-li „podmínku nutnou“ pro to, abychom mohli elektrárnu vůbec provozovat. Krátce tedy – v roce 2013 dosáhneme roční výroby elektřiny 16 terawatt hodin.

Dalším významným a probíhajícím projektem je projekt LTO (zkratka Long Term Operation – tedy dlouhodobý provoz). Tento projekt má dnes pro nás nejvyšší prioritu, protože jeho obsahem je příprava elektrárny na získání dalšího

desetiletého povolení k provozu v roce 2015. Pro získání tohoto povolení musíme prokázat, že elektrárna je ve výborném stavu a lze ji bezpečně provozovat dalších deset let. Představme si to třeba jako technickou kontrolu, na kterou musíme podle zákona s autem a kde auto odborníci prohlédnou, zjistí jeho technický stav a vydají povolení k dalšímu provozu. S elektrárnou je to ve srovnání s autem samozřejmě mnohem složitější, musíme prokázat nejen aktuální technický stav, ale i to, že se o všechna zařízení řádně staráme, že elektrárnu upravujeme podle nejnovějších poznatků v jaderném průmyslu, že ji bude mít dalších deset let kdo obsluhovat...

V loňském roce jsme rovněž hostili misi OSART, což je kontrola bezpečnosti elektrárny, kterou provádí mezinárodní tým. Misi „objednává“ český stát prostřednictvím Státního úřadu pro jadernou bezpečnost u Mezinárodní agentury pro atomovou energii (MAAE) se sídlem ve Vídni. Příprava na tuto misi nám zabrala skoro rok a komisaři byli na naší elektrárně tři týdny. Za tři týdny se již dá posoudit, jak na tom elektrárna je s přístupem k bezpečnosti. Po ukončení mise jsme často dostávali dotaz „jak to vlastně dopadlo?“ Před zahájením mise jsme si dali sami úkol, že si sepišeme seznam věcí, které bychom chtěli sami zlepšit. Za neúspěch pak budeme považovat to, že mise najde nějaký nedostatek, o kterém sami nevíme. Mise OSART pak našla tři nálezy – takzvaná „doporučení“, přičemž ani jedno z těchto doporučení pro nás nebylo překvapením. Takže z mého pohledu úspěch, protože jsme sami schopni sebereflexe a stálého zlepšování. A ty tři nálezy? Obvyklé je, že i na nejlepších elektrárnách jich bývá kolem deseti...

...a co čeká elektrárnu pod vaším vedením v roce 2012 a následujících?

Navážu na předchozí odstavec – v letošním roce dokončíme rekonstrukci a zvýšení výkonu na 500 MW na posledním bloku ze čtyř, konkrétně na bloku číslo 2. Od poloviny roku tedy Dukovany pojedou na 4x500 MW. Tím budeme připraveni na to, abychom splnili výrobu 16 terawatt hodin v roce 2013...

Máme připraven program dalšího zlepšování bezpečnosti, který reflektuje nále-

zy mise OSART. Na začátku roku 2013 nás pak čeká takzvaná následná mise OSART, která bude zaměřena právě na to, jak jsme se s nálezy inspektorů vypořádali.

Na rok 2012 rovněž připravujeme projekt, který se bude zabývat zlepšením našich vnitřních procesů, zjednodušením našich dokumentů, zprůhledněním způsobu řízení elektrárny. Chceme zlepšit komunikaci mezi nejen zaměstnanci elektrárny, ale vidíme i možnost zlepšení komunikace vůči našim dodavatelům. Samozřejmě budeme pokračovat i v ostatních projektech, které jsme zahájili.

V souvislosti s havárií Jaderné elektrárny Fukušima bylo v Evropě rozhodnuto provést tzv. stress testy k prověření schopnosti jaderných elektráren a jejich personálu čelit nepředvídaným událostem, které by mohly způsobit havárii. Proces testů probíhá již od podzimu minulého roku. Jak si v těchto testech stojí dukovanská elektrárna?

Nejprve snad pár slov o tom, co to vlastně stress testy jsou. Po událostech z loňského března ve Fukušimě rozhodla Evropská komise o posouzení všech provozovaných elektráren na území Evropské unie z pohledu vnějších extrémních vlivů, jako je zemětřesení či záplavy. Posuzování elektráren bylo rozděleno do šesti tematických oblastí a prostřednictvím Státního úřadu pro jadernou bezpečnost jsme dostali zadání k přípravě zprávy za elektrárnu Dukovany. Obdobné zadání dostali samozřejmě i kolegové z Temelína. Surovcovi jsme předali na SÚJB. Státní úřad potom na základě našich zpráv zpracoval takzvanou národní zprávu za Českou republiku, kterou předal do Bruselu. V současnosti se mezinárodní odborná komise zabývá studiem těchto zpráv a v průběhu února proběhne diskuse na úrovni jednotlivých státních dozorů ohledně připravenosti jednotlivých zemí na mimořádné události v jaderných elektrárnách. V březnu pak proběhne mezinárodní prověrka způsobem takzvaných „peer review“, což prakticky znamená, že odborná komise navštíví každý stát, provozující jadernou elektrárnu a bude posuzovat připravenost

Dokončení na str. 4

Dokončení ze str. 3

na místě samém. Následně pak komisaři sestaví celkovou zprávu, která bude předložena Evropské komisi. Nelze tedy jednoznačně říci, jak si stojíme, protože zatím neexistuje srovnání.

Celá událost v Japonsku nám především slouží jako cenný zdroj poučení a asi nejdůležitějším závěrem je to, že v našich jaderných elektrárnách dlouhodobě pracujeme na bezpečnostních vylepšeních, což právě Japonci nedělali.

V okolí Jaderné elektrárny Dukovany žije zhruba 100 000 lidí, je zde 140 měst a obcí. Jak hodnotíte spolupráci elektrárny s okolím?

Tohle lze shrnout do jediného slova – jako výbornou. V našem okolí máme značnou podporu, za kterou děkujeme. Jsme rádi, že si okolní obce uvědomují vzájemnou výhodnost podpory, což je výsledkem dlouhodobé práce jak naší, tak občanů okolních měst a obcí. Další spolupráci jsme v nedávné době

stvrдили podpisem memoranda o další vzájemné spolupráci. Rád bych zmínil i významnou podporu Kraje Vysočina, který usnesením zastupitelstva rozhodně podpořil další rozvoj Dukovan. Zvláště v poslední době, kdy existují snahy Evropské unie jadernou energetiku zpolitizovat, považujeme podporu regionu naší jaderné elektrárně za velmi významnou.

Ptal se **JAN SUCHARDA**

MEMORANDUM O SPOLUPRÁCI

VE ČTVRTEK 19. LEDNA PODEPSALI PŘEDSTAVITELÉ
OBCÍ V PĚTIKILOMETROVÉM PÁSMU, ENERGOREGIONU
2020 A SPOLEČNOSTI ČEZ MEMORANDUM
O VZÁJEMNÉ SPOLUPRÁCI PŘI PROVOZU A DALŠÍM
ROZVOJI JADERNÉ ELEKTRÁRNY DUKOVANY

Zúčastněné strany prohlašují, že jsou si vědomy významu Jaderné elektrárny Dukovany pro zajištění energetických potřeb České republiky, pro hospodářskou a sociální stabilitu a rozvoj regionu, pro zaměstnanost a rozvoj lidských zdrojů a podporují provoz, modernizaci a další rozvoj JE Dukovany. Zúčastněné strany se shodly na vzájemné dlouhodobé spolupráci, jejímž cílem je provoz a obnova stávajících a výstavba nových provozních kapacit Jaderné elektrárny Dukovany a zajištění všestranného a vyváženého rozvoje území obcí zúčastněných stran. Tato spolupráce bude zaměřena na následující oblasti:

- a) Zachování provozu Jaderné elektrárny Dukovany při zachování technických limitů její bezpečné funkce.
- b) Realizace rozvoje a rozšíření výrobních kapacit s cílem zvýšit dle přírodních podmínek, kapacit zdrojů a technických možností produkci elektrické energie v uzlu Jaderná elektrárna Dukovany - Přecherávající vodní elektrárna Dalešice.
- c) Včasná obnova výrobních kapacit Jaderné elektrárny Dukovany výstavbou a instalací nových kapacit tak, aby byly v dostatečném předstihu před odstavením stávajících bloků vytvořeny podmínky pro kontinuální náhradu jejich výkonu.
- d) Zajištění citlivého a šetrného přístupu všech dodavatelů při investičních akcích v Jaderné elektrárně Dukovany k obyvatelům regionu respektováním jejich potřeb, k životnímu prostředí i k technické infrastruktuře území.
- e) Spolupráce smluvních stran při vytváření podmínek pro budoucí realizaci obnovy a rozvoje Jaderné elektrárny Dukovany, ve strategických a plánovacích dokumentech, zejména v územních plánech obcí.
- f) Vybudování souvisejících a vyvolaných investic pro minimalizaci vlivu výstavby v Jaderné elektrárně Dukovany na území obcí zúčastněných stran, zejména rekonstrukce infrastruktury, přepravních tras pro materiály, opatření pro omezení hluku a prašnosti, vybudování ubytovacích kapacit, nezbytné infrastruktury apod., vždy po projednání a v souladu se zájmy místních a krajských samospráv se zřetelem na jejich další využitelnost pro obyvatele regionu.
- g) Pokračování spolupráce firmy ČEZ, a. s., s obcemi, na jejichž území je Jaderná elektrárna Dukovany vybudována, s obcemi, jejichž území je dotčeno zónou havarijního plánování a s místními a krajskými samosprávami a dalšími subjekty v širším okolí Jaderné elektrárny Dukovany, zejména spolupráce na všestranném rozvoji regionu v oblastech vzdělávání, kultury, sportu, cestovního ruchu apod. Tato spolupráce bude smluvně ošetřena před zahájením prací na výstavbě nových kapacit.
- h) Bezpečnost provozu Jaderné elektrárny Dukovany pro občany a životní prostředí Kraje Vysočina a Jihomoravského kra-

Podpis Memoranda

Foto Jan Sucharda

je, včasná informovanost samospráva veřejnosti o případných závadách a technických problémech, zachování a umožnění činnosti Občanské bezpečnostní komise.

i) Spolupráce ČEZ, a. s., provozovatele Jaderné elektrárny Dukovany s veřejností orientovaná na osvětu (zprostředkovávání objektivních informací) zejména se zaměřením na problematiku energetické situace České republiky, na problematiku jaderné energetiky, jejich přínosů, negativ a rizik a především na problematiku bezpečnosti provozu Jaderné elektrárny Dukovany.

Obsah memoranda a vymezení oblastí spolupráce bude průběžně aktualizováno podle vývoje záměru obnovy stávajících a výstavby nových provozních kapacit Jaderné elektrárny Dukovany.

Memorandum podepsali:

- za obce a Energoregion 2020: Miroslav Křišťál, starosta Dukovan, Vladimír Černý, starosta Rouchovan, Jan Drexler, starosta Slavětice, Jiří Kostelník, starosta Mohelna, Petra Jílková, starostka Rešic, Karel Paseka, starosta Horních Dubňan a Vladimír Měrka, předseda Energoregionu 2020,
- za ČEZ, a. s.: Vladimír Hlavinka, ředitel Divize výroba a Tomáš Žák, ředitel JE Dukovany.

JÍŘICE

U MORAVSKÝCH BUDĚJOVIC

aneb z kuchyně paní starostky

Dnešní putování do obcí, v jejichž čele stojí ženy, nás zavedlo až na samotný jihozápadní okraj dvacetikilometrového pásma okolo JE Dukovany. Obec Jiřice u Moravských Budějovic patří sice k nejmenším v našem regionu, ale přesto se může pochlubit nejednou zajímavostí. Nejvýznamnější je Hasičské muzeum Sboru dobrovolných hasičů Jiřic a nově zřízená Meditační křížová cesta s obrazy Bedřišky Znojenské.

Obec Jiřice u Moravských Budějovic leží v jihovýchodní části rozlehlé oblasti Českomoravské vrchoviny nazývané Jevišovická pahorkatina. Nachází se zhruba 11 km jihovýchodně od Moravských Budějovic a 25 km od Znojma. V současné době žije v obci 70 obyvatel. Od roku 2010 zde vykonává funkci neuvolněné starostky **Mgr. Lenka Novotná**.

První písemná zmínka o obci se datuje k roku 1349, kdy ves „in Jerecz“ patřila bratrům Hartlebu, Jindřichu a Smilu z Bukoviny. Současný název nese obec od roku 1961, kdy se po územní reorganizaci ocitla v okrese Znojmo. Pro milovníky přírody stojí za zmínku, že obec se nachází v části přírodního parku Jevišovka, který byl zřízen k ochraně krajinných hodnot mírně zvlněné pahorkatiny kolem řeky Jevišovky a jejích přítoků včetně Nedveky. Oblast je charakteristická rozsáhlými lesy, které slouží především k rekreaci. Zavítáte-li přímo do obce, můžete si prohlédnout na návsi kapličku, pro kterou zakoupila obec v roce 1869 pozemek, a tu pak na vlastní náklady postavila. V roce 1927 dostala kaplička osmnáctikilový zvonek, který byl však v době války odevzdán pro potřeby německé armády. Nový zvonek byl vysvěcen a zavěšen do věže kapličky v červenci 1998. Byl zhotoven ve zvonařské dílně Marcely Dytrychové v Brodku u Přerova a na plášti je zobrazen reliéf sv. Jiří bojujícího s drakem. Zajímavostí vnitřní výzdoby je, že jeden z obrazů (Madony s dítětem) věnovalo obci na památku 6 italských rodin, které zde pobývaly v letech 1915-1918. Poslední oprava kapličky, při níž byla položena nová střešní krytina, byla provedena vlastními silami v r. 1995. Další chráněnou památkou je zděná poklona sv. Jiří, který bojuje s drakem. Nachází se u silnice směrem na Hostim a pochází z druhé poloviny 19. století. V katastru obce si můžete také prohlédnout 3 kříže, které byly zrestaurovány v roce 1997, a zříceninu hradu Bukovina. Správu obce vykonávala od roku 1964 obec Hostim. V listopadu roku 1990 byla obnovena samostatnost

Jiřic. Od této doby proběhlo v obci mnoho oprav a rekonstrukcí – např. oprava a rozšíření obecního vodovodu, oprava hasičské zbrojnice a další. Přestože Jiřice u Moravských Budějovic patří k nejmenším obcím Znojemska, pyšní se dvěma velkými raritami. První z nich je Hasičské muzeum Sboru dobrovolných hasičů Jiřic u Moravských Budějovic. Jde o ojedinělé a mimochodem i jediné muzeum svého druhu v Jihomoravském kraji. V loňském roce oslavilo muzeum desíleté výročí svého vzniku. Návštěvníci zde mohou obdivovat např. historické ruční koněspřežné stříkačky včetně zásahových obleků a helem. Druhou velkou raritou Jiřic je Meditační křížová cesta s unikátním souborem 17 obrazů známé malířky Bedřišky Znojenské. Křížová cesta vznikla v průběhu loňského roku v areálu starého ovocného sadu. Charakter starého sadu zůstal zachován, jednotlivá zastavení jsou citlivě zakomponována do letitých ovocných stromů. Křížová cesta je ukončena zajímavě architektonicky řešenou rozhlednou. Slavnostní svěcení křížové cesty, uskutečněné symbolicky 11. září 2011, patří k největším kulturním akcím posledních let. Slavnostního obřadu, vedeného Msgr. Josephem Supou, se zúčastnilo asi 700

návštěvníků z širokého okolí. V obci se nachází také prodejní galerie Bedřišky Znojenské „Setkání“.

V závěru našeho povídání jsem si dovolila položit paní starostce otázku: „Vykonáváte funkci neuvolněné starostky, jste na mateřské dovolené, takže vám asi mnoho volného času nezbyvá, máte i tak nějaké koníčky a můžete prozradit váš oblíbený recept?“

„Na koníčky mi opravdu moc času nezbyvá. Baví mě drátkování, ubruskování a jiné netradiční výtvarné techniky. Ráda si přečtu zajímavou knížku, zpíváme s manželem v chrámovém sboru.“

Rychlé křupavé tyčinky

250 g hladké mouky, 250 g tvarohu, 250 g Hery, trochu soli, vejce na potřetí, kmín, hrubá sůl, sezamová a slunečnicová semínka na posypání.

Z mouky, tvarohu, tuku a soli vypracujeme těsto a necháme je chvíli odpočinout. Pak je rozdělíme na poloviny a vyválíme placky. Z nich vykrájíme tyčinky, které klademe na tukem vymazaný plech. Potřeme je rozšlehaným vajíčkem, osolíme a posypeme kmínem nebo semínky. Upečeme v dobře vyhřáté troubě.

ALENA HOSTAŠOVÁ
Fotografie Jaromír Finda

OBČANSKÁ BEZPEČNOSTNÍ KOMISE (OBK) JADERNÉ ELEKTRÁRNY DUKOVANY

Pod zkratkou OBK se „skrývá“ sedm občanů z regionu Vysočiny a Jihomoravského kraje, kteří jsou vysláni sdruženými obcemi Energoregion 2020, Ekoregion 5 a obcemi Dukovany a Rouchovany, aby průběžně občansky kontrolovali Jadernou elektrárnu Dukovany. Členy OBK jsou Bořivoj Župa, předseda, Antonín Mlynář, místostarosta města Hrotovice, Josef Obršlík, starosta Ketkovic, Jiří Kostelník, starosta Mohelna, Pavel Štefka, starosta Bohutic, Vladimír Černý, starosta Rouchovan a Miroslav Křišťál, starosta Dukovan. Všichni členové OBK byli pro tuto práci proškoleni ve speciálním školicím výcvikovém středisku (ŠVS v Brně) a absolvovali také týdenní stáž přímo v prostorách elektrárny. Splněním těchto a dalších podmínek, včetně psychotestů, získali oprávnění pro samostatný vstup do JE Dukovany a mohou se kdykoliv dozvědět, co je nebo ostatní spoluobčany zajímá. Tematicky mají elektrárnu rozdělenou do sedmi oblastí. Každou z oblastí zastupuje jeden profesionál z elektrárny a jeden člen OBK. Kontakty na všechny členy OBK i jejich profesní partnery z elektrárny jsou dostupné na webu: www.obkjedu.cz. Zde jsou rovněž podrobné informace o činnosti OBK a jejích členů.

ním školicím výcvikovém středisku (ŠVS v Brně) a absolvovali také týdenní stáž přímo v prostorách elektrárny. Splněním těchto a dalších podmínek, včetně psychotestů, získali oprávnění pro samostatný vstup do JE Dukovany a mohou se kdykoliv dozvědět, co je nebo ostatní spoluobčany zajímá. Tematicky mají elektrárnu rozdělenou do sedmi oblastí. Každou z oblastí zastupuje jeden profesionál z elektrárny a jeden člen OBK. Kontakty na všechny členy OBK i jejich profesní partnery z elektrárny jsou dostupné na webu: www.obkjedu.cz. Zde jsou rovněž podrobné informace o činnosti OBK a jejích členů.

Všem členům OBK a předsedovi Energoregionu 2020 Vladimíru Měrkovi jsme položili tři stejné otázky:

- 1. Jak vnímáte Jadernou elektrárnu Dukovany?**
- 2. Co si myslíte o provozu po roce 2015 (termín projektové životnosti) a o případné výstavbě nových jaderných bloků?**
- 3. Jaké typy zdrojů elektřiny byste v lokalitě Dukovany – Dalešice chtěli mít?**

Bořivoj Župa, předseda OBK. Jeho specializace v OBK je obor elektro a partnerem z EDU je Jaromír Mariánek.

1. Pro mě, jako aktivního účastníka výstavby, spouštění i komerčního provozu, jsou Dukovany srdeční záležitostí. Z kvalifikované znalosti věcí mohu prohlásit, že elektrárna je bezpečným, spolehlivým a levným zdrojem elektrické energie. Oceňuji velice otevřenou komunikaci s veřejností. Důkazem je i existence OBK. **2.** Díky velice dobrému provozování a robustní konstrukci základních komponent, hlavně reaktoru, vidím dlouhodobý provoz za termín projektové životnosti elektrárny jako reálný. Přihlédneme-li k dlouhé době výstavby nových jaderných bloků, která přesahuje 15 let, blíží se okamžik rozhodnutí o novém zdroji v Dukovanech, jestliže chceme, aby nedošlo k přerušení výroby energie v této lokalitě.

3. Dukovany jsou v povědomí lidí jadernou lokalitou a jsem přesvědčen, že i do budoucna takovou zůstane. Jádro si získalo důvěru občanů v okolí a chci věřit tomu, že i přispěním OBK. Je třeba využít každé příležitosti k předávání relevantních informací o jaderné energetice z domova i zahraničí.

Vladimír Černý – starosta obce Rouchovany. Jeho specializací v OBK je havarijní připravenost a jeho partnerem z EDU je Petr Velebil.

1. Jadernou elektrárnu vnímám samozřejmě nejen jako významný zdroj elektrické energie, ale i jako významného zaměstnavatele a spolehlivého partnera pro náš region. Dvacet šest let spolehlivého a bezpečného provozu mě každodenně

přesvědčuje o tom, že „naši“ elektrárnu provozují zkušení a z mého pohledu i obětaví lidé.

2. Věřím, že si všichni přejeme, aby prodloužení provozu po roce 2015 bylo samozřejmostí minimálně o dalších 20–30 let, abychom získali čas pro reálné zahájení výstavby nového bloku. Prosadit výstavbu nového bloku nebude jednoduché a v tomto směru nás všechny čeká mnoho práce. Nejenom provozovatele, ale i komunální a vrcholové politiky. Dnes, v době protijaderných nálad v Rakousku a Spolkové republice Německo, bude obzvláště složité obhájit udržitelnost provozu Jaderné elektrárny Dukovany.

3. Odpověď je jednoduchá. Jsme lokalitou s jadernou a vodní elektrárnou. Dle mého názoru bychom jí také měli zůstat. V poslední době jsme svědky živelného a překotného budování různých obnovitelných zdrojů elektrické energie. Podle mne však nemohou nahradit stabilní a výkonné elektrárny typu JE Dukovany.

Jiří Kostelník, starosta městyse Mohelno. Jeho specializace v OBK je ekologie, partnerem z EDU je Pavel Nechvátal.

1. JE Dukovany vnímám jako komunální politik, který je 21 let ve službě na radnici, jako spolehlivého partnera, otevřeného ke všem kladeným otázkám ohledně bezpečnosti provozu. Osobně mám všechny informace, které potřebuji, a jsem plně seznámen s problematikou provozu.

2. Věřím, že prodloužení provozu nebude nic stát v cestě, že elektrárna splní všechny požadavky podmiňující prodloužení o další roky spolehlivého a stabilního provozu. Region by uvítal postavení nového

bloku. Je zde tradice, kvalitní personál a perspektiva zaměstnání.

3. V lokalitě Dukovany bych se soustředil pouze na výrobu z jádra a nezatěžoval okolí dalšími alternativními zdroji. Ve své dlouholeté specializaci bych se rád soustředil na to, co mě osobně zajímá nejvíce, a to je vliv provozu na životní prostředí, zejména na udržení života v Mohelenské hadcové stepi (a to není jen vliv jaderné elektrárny, ale i vodního díla Dalešice-Mohelno).

Miroslav Křišťál, starosta obce Dukovany. Jeho specializace v OBK je personál a jeho partnerem z EDU je Marta Růžicková.

1. JE Dukovany vnímám velmi pozitivně, jádro podporuji. Komunikace se zaměstnanci ČEZ na JE Dukovany je na výborné úrovni.

2. Rozšíření o nové bloky samozřejmě podporuji, jedná se o velmi dlouhou cestu. S výstavbou by se proto mělo začít co nejdříve. Stávající bloky, pokud budou vyhovovat všem bezpečnostním kritériím, rozhodně neodstavovat, pokračovat i nadále v bezpečném provozu těchto čtyř bloků.

Zachování provozu EDU je velmi klíčové, jde o obrovskou sociální jistotu lidí, žijících v blízkém okolí. Odstavení JE Dukovany by mělo obrovský negativní dopad na nezaměstnanost celého regionu.

3. Ve větrných a fotovoltaických elektrárnách nevidím možnost v našich podmínkách nahradit jádro. Fosilní paliva mají také svoji hranici zdrojů. Proto vidím zachování provozování Jaderné elektrárny v Dukovanech a jádra obecně jako velmi důležité.

www.obkjedu.cz

Fotografie Jan Sucharda

Antonín Mlynář, místostarosta města Hrotovice. Jeho specializace v OBK je obor měření a regulace a jeho partnerem z EDU je Stanislav Nováček.

1. JE Dukovany je nejvýznamnější ekonomický subjekt v regionu, který je garancí dlouhodobé zaměstnanosti, odvíjející se především od bezpečnosti vlastního provozu. Členové OBK mají garantovanou možnost přímo v provozu získávat podrobné informace z celého průběhu výroby elektrické energie.

2. Prodloužení provozu JE Dukovany by mělo být naprostou samozřejmostí bez vlivu emočních a politických názorů. Po více než 25letém ověření vhodnosti této lokality a potvrzení bezpečnosti vlastního provozu s dostatkem vysoce kvalifikovaných pracovníků – specialistů je nezodpovědné oddalovat konkrétní přípravné procesy pro nové bloky.

3. Domnívám se, že lokalita Dukovany by neměla být pokusným územím pro další typy zdrojů elektrické energie. Jaderné elektrárny jsou špičkovým technickým zařízením a jejich provozování umožňuje celosvětově pokrývat zvyšující se spotřebu elektrické energie. Provoz JE, který bude stále podrobněji monitorován a vyhodnocován, je objektivní zárukou bezpečného provozu.

Josef Obršlík, starosta obce Ketkoviče. Jeho specializace v OBK je jaderná a radiační bezpečnost a partnerem z EDU je Peter Rydlo.

1. Vzhledem k získaným informacím, které jsem jako nový člen OBK díky různým školením a stážím o provozu JE Dukovany získal, jsem přesvědčen, že elektrárna je velmi kvalitně a profesionálně řízeným a provozovaným energetickým zařízením. Zcela určitě se jedná o spolehlivý a v této době nezastupitelný zdroj elektrické energie pro náš stát. Elektrárna je z mého pohledu vnímána jako spolehlivý partner, těšící se důvěře občanů, žijících v jejím okolí.

2. Elektrárna je významným výrobcem elektřiny a velkým zaměstnavatelem v našem regionu. Myslím si, že je třeba učinit všechny kroky proto, aby ve svém provozu pokračovala i po roce 2015 a aby byla plně podporována výstavba nových jaderných bloků. Těmito kroky se zcela jistě zabezpečí jak dodávka elektřiny, ale i zachování sociálních jistot nemalého počtu obyvatelů v okolí elektrárny.

3. Přiznám se, že nejsem příznivcem budování větrných elektráren. Preferuji jako zdroj elektrické energie v našem regionu výrobu z „jádra“. Při mnoha diskuzích a neformálních rozhovorech, které se na toto téma mezi občany vedou, se mi jeví, že občané mají ve valné většině názor totožný. Snad k tomu trochu přispívá i dostatek informací, o které se jako člen OBK snažím s občany dělit.

Pavel Štefka, starosta obce Bohutice. Jeho specializací v OBK je výroba a jeho partnerem z EDU je Jaroslav Vlček

1. Již ve svém předchozím zaměstnání jsem se jako dodavatel potrubních dílů pro JE Dukovany přesvědčil, že jaderný zdroj je spolehlivý, výkonný a bezpečný, bez jakýchkoli vlivů na životní prostředí. Nyní, kdy jsem jako člen OBK při týdenní stáži mohl projít celou elektrárnu, jsem se o tom znovu ubezpečil a mám v ní plnou důvěru.

2. Během již zmíněné stáže a školení jsme byli seznámeni i s otázkou případné výstavby nových jaderných bloků. Ty by mohly být díky složité legislativě povolování i náročnosti výstavby uvedeny do provozu nejdříve za 15 roků. Myslím si, a vnímá to tak i mé okolí, že do té doby je nutno provozovat stávající elektrárnu.

3. Žijeme v malebné krajině, s výhledem na Pálavu a daleké okolí. Většina občanů v obcích zamítla větrníky, v jádru má důvěru, ke které přispívá informovanost i od členů OBK, takže si myslím, že provozování JE Dukovany je ta jediná

a správná varianta do budoucna. V příštím období se ve své specializaci soustředím na otázky „Zvládání SBO-ztráta napájení elektřiny“ a „Obnovu personálu“.

Vladimír Měrka, starosta města Náměště nad Oslavou, předseda sdružení Energoregion 2020.

1. Jako jedinečné zařízení svého druhu, které ovlivnilo život v naší oblasti ve všech jeho podobách. Přítomnost takového energetického kolosu znamená obživu pro mnoho našich obyvatel a úspěšnost získávání elektrické energie z jádra, je nadějí pro další pokrývání spotřeby energie našeho státu. Žijeme ve strukturálně postižené oblasti okresu Třebíč a taková továrna na elektřinu je pro budoucnost našeho regionu z hlediska pracovních příležitostí naprosto nezbytná.

2. Mám obavy z toho, aby nedocházelo jen k „opravě starého dobrého motoru“, ale aby se počítalo s výstavbou nových bloků a ty staré, aby byly po nahrazení novými postupně vyřazovány.

Tedy nová výstavba a ne jen prostá modernizace založená na naprostém „vyždímání“ všeho, co lze ze současného systému dostat. To by mohlo ohrozit pověst bezpečnosti elektrárny. Akceptovatelnost, kterou zde jádro má ze strany široké veřejnosti, nespadá z nebe, ale byla dlouhodobým procesem. Ze strany vlády ČR je důležité říci, co se zde bude i po roce 2015 nacházet a jaké jsou naše další perspektivy hlavně v souvislosti s dostavbou Temelína.

3. Proč vymýšlet další zdroje v oblasti, která je s jádrem sžita, respektuje jej, má důvěru v provozovatele a hlavně v něm vidí smysluplnou a perspektivní alternativu výroby elektrické energie. Ve spojení s přečerpávací vodní elektrárnou jde o ojedinělý energetický komplex, ve kterém se snoubí nejen mnoho výhod, ale také jistá řešení možných nepříznivých provozních okolností, které mohou nastat.

SVĚTOVÉ SHROMÁŽDĚNÍ PROVOZOVATELŮ JADERNÝCH ELEKTRÁREN

Největší světové generální shromáždění provozovatelů jaderných elektráren – WANO BGM (Biennial General Meeting) se konalo na podzim 2011 v Shenzhenu v Číně. Toto shromáždění je současně vrcholovým rozhodovacím orgánem organizace WANO. Více než 550 delegátů z celého světa, převážně generálních ředitelů, vrcholového managementu jaderných elektráren, ředitelů a jejich zástupců se sešlo v Číně, aby zhodnotili současnou situaci v jaderné energetice a hlavně, jak musí provozovatelé JE reagovat na změnu podmínek po událostech na JE Fukushima v Japonsku na počátku roku 2011.

Celým jednáním se nesla myšlenka „zvýšení odolnosti a bezpečnosti jaderných elektráren na celém světě“ a atmosféra nezbytnosti kvalitativních změn v organizaci WANO. WANO zahájilo svoji sebereflexi již v roce 2010, kdy bylo zřejmé, že nová situace v jaderné energetice, kdy se řada nových zemí připravuje k provozování jaderných elektráren, kdy se řeší generační obměna personálu a „knowledge management“ v zemích s klasickým jaderným programem a v neposlední řadě nedostatečné plnění všech závazků některých členů WANO. Ze sebehodnocení WANO vyplynulo, že situace vyžaduje zpřísnění pravidel členství, odstranění některých odchylek a zvýšení efektivity. Zkušenosti a rozbor situace po Fukushima tuto snahu ještě posílil. Nutno ocenit, že jednání BGM bylo velice kritické k vlastní práci a že zde byly schváleny důležité změny v organizaci a v probíhajících programech, což dává dobré předpoklady pro budoucí rozvoj.

WANO je světová organizace provozovatelů jaderných elektráren a existuje díky společné snaze dosažení maximální bezpečnosti předáváním zkušeností mezi elektrárnami, vzájemnými prověrkami bezpečnosti Peer Review, hodnocením, používáním dobrých praxí a množstvím dalších expertních služeb.

Nový prezident WANO pro období let 2011 – 2013, Dr. Vladimír ASMOLOV řekl: „Dosažené výsledky WANO, stejně jako řada splněných očekávání a stanovených cílů z předchozích období jednoznačně ukazují, že takováto celosvětová organizace má smysl. Úroveň bezpečnosti JE na celém světě za posledních 20 let dosahuje i díky práci WANO velmi dobrých ukazatelů. Nicméně přírodní katastrofa v Japonsku ve Fukushima v březnu letošního roku ukázala, že je nutné jít ještě dále v posilování odolnosti jaderných elektráren proti extrémním přírodním vlivům“.

Doplňeny budou zejména zkušenosti z tzv. „stress testů“ odolnosti elektráren na extrémní klimatické podmínky, které jsou velmi málo pravděpodobné a které značně přesahují původní projektové předpoklady. Jaderné elektrárny se v dalším období zaměří na podstatné posílení robustnosti projektů a technického zařízení, doplnění stávajících provozů o mobilní dodatečná zařízení a prostředky na prevenci a snížení následků nadprojektových havárií.

WANO bude v tomto procesu hrát významnou roli. Speciální komise WANO „Post – Fukushima Commission“, ve které byli vrcholoví manažeři provozovatelů jaderných elektráren ze všech regionů, připravila 5 doporučení, která byla v Shenzhenu schválena:

■ Rozšíření programů o některé oblasti: havarijní připravenost, řízení těžkých

havárií, odvod zbytkového tepla, události na více blocích současně, modernizace projektů jaderných elektráren.

■ Zvýšení kvality programu Peer Review, stanovení priorit oblastí pro zlepšení, hodnotící ukazatele a služby (+ stanovení příčin a analýzy). Hodnocení dosažené úrovně příslušné JE. Možnost eskalace při neplnění standardů a závazků. Posílení personálních i finančních zdrojů.

■ Úloha WANO v mezinárodním rámci při vzniku události – rychlé informace, analýzy. Možnost komentovat události vlastními experty. Rozdělení úloh s ostatními organizacemi: MAAE, WNA, NucNet, JANTI, INPO,...

■ Zlepšení komunikace WANO (vnitřní i vnější) – získání důvěry veřejnosti.

■ Sebereflexe a sebehodnocení práce všech Regionálních Center WANO.

Společnost ČEZ, jako aktivní člen WANO, byla v Shenzhenu zastoupena vrcholovými manažery Divize výroba v čele s Vladimírem Hlavinkou a řediteli JE Dukovany a JE Temelín Tomášem Žákem a Milošem Štěpanovským. České jaderné elektrárny mají v rámci hodnocení WANO velmi dobré postavení a díky aktivnímu zapojení se do mezinárodních programů mají k dispozici velmi dobré informace, zpětnou vazbu zkušeností a přístup k dobrým praxím a know-how ve světě. Proto je zde reálný předpoklad, že další rozvoj WANO bude mít kladný dopad i na posílení bezpečnosti a odolnosti obou jaderných elektráren v ČR.

ZBYNĚK GRUNDA
Foto archiv WANO

zpravodaj+

Móda

Lifestyl

Kluby

Rozhovory

Film

Novinka: on-line Zpravodaj
www.zpravodajedu.cz

Současně s prvním číslem tištěného Zpravodaje v letošním roce jsme připravili novou a moderní on-line verzi. Najdete tam rozhovory, zajímavosti a reportáže z vašeho okolí. Nebudou chybět fotografie a také videa. Pokud máte tip na reportáž či pozvánku na událost, která se u vás bude dít, napište nám. Máte neobyčejného souseda, člena rodiny s netradičními zálibami, víte o někom, s kým bychom mohli udělat rozhovor o jeho práci, životě a nápadech? Napište nám.

Kontakt na redakci: zpravodajedu@cez.cz

Soutěž o název on-line magazínu Zpravodaje

Navrhnete název on-line magazínu Zpravodaje a vyhrajte! Teď je na vás, jak se nový web Zpravodaje bude jmenovat. Nejlepší návrh získá velmi lákavou cenu. Návrhy a nápady posílejte do 15. dubna na e-mail: zpravodajedu@cez.cz nebo písemně na adresu Zpravodaje: **JAS, Sokolská 368, 675 55 Hrotovice**. Redakce pak vybere několik nejzdařilejších nápadů, které zveřejní na webu. Zvítězí název, který získá nejvíce hlasů a největší podporu.

Zapojte mozkové závitky, probudte v sobě ducha kreativity a pošlete svůj návrh!

Seznamte se: Vlastina Svátková alias Adriana

Vlastina Svátková se narodila na Slovensku, v současné době bydlí a pracuje v Praze. Pracovala jako redaktorka, ale pak uspěla na castingu a vstoupila do světa herectví. Hrála ve filmu *Ženy v pokušení* mladou Vilmu, v reklamě na Kofolu zkoušející učitelku a v českých seriálech.

Na webu Zpravodaje se proměnila do role Adriany a bude vaší průvodkyní.

Rozhovor Evy Fruhwirtové na str. IV

Jdu do všeho po hlavě, říká Monika Babková

Eva Fruhwirtová

Monika Babková bydlí v Rouchovanech, je jí dvacet let, ráda tancuje, miluje přírodu a matematiku a sama o sobě říká, že do všeho jde po hlavě. „Nikdy nevíte, co vám v životě vyjde, ale když to nezkusíte, tak to ne zjistíte,“ říká světlavá vysoká dívka, která studuje jadernou fyziku v Praze. Od své mladší sestry Ivany dostala k Vánocům knihu s názvem Vadná. Pro všechny, kdo si myslí, že jsou normální. „Nemá to být narážka na mě, ale sestře se líbil ten název. Kniha je o zbešlosti dnešní doby, je to veselá i smutná zároveň,“ říká Monika a já navazuji se svoji první otázkou:

Máš za sebou první semestr na ČVUT v Praze, konkrétně na Fakultě jaderné a fyzikálně inženýrské. Byl to těžký půlrok?

Jak se to vezme. Nejdříve jsem se musela zorientovat v Praze, pak ve studijním systému a naučit se cestu z koleji do školy. Ale šlo to celkem rychle. Pak přišlo zkouškové období, a to nás prověřilo. Například úspěšnost u zkoušek z matematiky je třicet procent, takže se musíte hodně snažit, abyste mohli pokračovat dál. Polovina mých spolužáků ani na zkoušky nešla, vzdali to hned po prvním semestru. Většinou jim nesedl obor, nebo nezvládli nápor učení.

Co tě vedlo k tomu si vybrat takovýto obor?

Vždycky mě bavila matematika a fyzika, takže jsem se směřovala do technické oblasti. V rozhodování mi pomohla i Dana Drábová (předsedkyně Státního úřadu pro jadernou bezpečnost - pozn. redakce). Když jsem byla ve čtvrtáku na střední, setkali jsme se v Dukovanech a povídali jsme si o energetice, o elektrárně a o tom, co studovala. Moc se mi to líbilo, a tak jsem se rozhodla, že to zkusím.

Který předmět tě nejvíce baví? Znáš ten pocit, že odcházíš z přednášky a nemáš tušení, co se tam vlastně odehrálo?

Asi matematika. Té je všude plno. Kdyby mě nebavila, nemohla bych tento obor studovat. Během semestru se mi často stávalo, že jsem odcházela z učebny a nevěděla jsem, která bije. Člověk tomu nesmí podlehnout (smích).

Kdy se ti nejlépe učí? Máš nějaký recept na to, jak se efektivně učit?

Na střední jsem se učila průběžně. To je asi ten nejlepší recept. V tomhle je vysoká škola velkou nevýhodou. Největší nápor přijde o zkouškovém období a do hlavy je potřeba dostat co nejvíce věcí. Já se učím intenzivně čtrnáct dní před zkouškou, pak tam všechno vysypu a můžu se učit na další.

V čem je podle tebe nejtěžší přechod ze střední školy na vysokou?

V denním režimu. Na vysoké mám víc času pro sebe. Když jsem jezdila každý den z Rouchovan do Třebíče, tak jsem ráno vyjela a odpoledne, skoro večer, přijela zpátky. Teď na vysoké začínáme třeba o půl desáté a ve čtyři jsem už na koleji. Pak jdu cvičit nebo do kina. Na změnu režimu si člověk zvykne. Mnohem déle mi trvalo si zvyknout na větší samostatnost a na to, že přes týden vlastně bydlím v Praze.

Jak se žije studentům z Vysočiny v Praze? Je těžké zapadnout do nového kolektivu?

Ze začátku to chvíli trvalo, než jsem zjistila, jak vše funguje. Se spolužáky i se spolubydlícími jsme se seznámili celkem rychle. Každé úterý se scházíme a hrajeme deskové hry. Často také chodíme na večerní semináře, které vedou zahraniční studenti, kteří jsou tady na Erasmu. Vyučují jazyky a představují svoji zemi, jídlo a zvyky.

Celý rozhovor na www.zpravodajedu.cz

Setkání studentů s Danou Drábovou

Dana Drábová, předsedkyně Státního úřadu pro jadernou bezpečnost, se v Třebíči ve středu 25. ledna počtvrté setkala se studenty partnerských škol v regionu Jaderné elektrárny Dukovany. Dana Drábová studentům přednesla zajímavé informace a novinky z oblasti energetiky a zodpověděla různorodé otázky ze strany studentů. Nezapomněla připomenout, jak je důležité, aby mladí lidé vnímali energetiku jako významnou část svého života. Zároveň zdůraznila, že je nutné stále podporovat zájem mládeže o tuto oblast i z pohledu volby budoucí profesní dráhy. Sál třebíčského kina Pasáž byl naplněn přes svoji kapacitu a letos poprvé byli mezi posluchači nejen středoškoláci, ale také žáci základní školy. Zdá se, že otázka jaderné energetiky není mládeži z okolí dukovanské elektrárny lhostejná.

Linda Štraubová

Tip na výlet:

Jevišovická přehrada bez vody

Jevišovická přehrada, která patří k nejstarším kamenným přehradám ve střední Evropě (v říjnu to bude 115 let od položení posledního kamene), se v současné době upravuje a čistí. Nákladní vozy by měly odvézt až 29 430 kubiků nánosů. Na vypuštěnou přehradu je možné se jít (jet) podívat. Autem zaparkujete u kempu přímo nad

přehradou, pak stačí sejít pár metrů a před očima se vám otevře pohled na vypuštěnou přehradu plnou bláta a nákladních aut, které nánosy vyvážejí.

Komu patří svět?

Generaci Y!

Generace Y je pojem, který označuje všechny, kteří se narodili v rozpětí let 1977 až 1995. Je to první generace lidí, která vyrůstala s počítači, mobilními telefony a dalšími komunikačními technologiemi, které jejich rodiče buď neuměli používat, nebo se s nimi učit zacházet.

PŘEHLED POVĚKOVÝCH GENERACÍ			
Generace „baby boomers“	Generace X	Generace Y	Generace Z
1950–1963	1964–1975	1976–1995	1996 až po současnost

Znáte tu situaci, kdy se vás rodiče ptají, jak zjistí, že mají odeslaný e-mail nebo když za vámi přijdou s prosbou, abyste jim nastavili jiné vyzvánění na mobilu? Pro nás tak samozřejmé činnosti jsou pro naše rodiče občas velmi těžkým oříškem.

Generace Y si neumí představit život bez internetu. Všechno se dá vygooglovat a zjistit několika kliknutími myši. Právě díky internetu je tato generace doslova globální – technologie umí v reálném čase propojit komunikaci z různých koutů světa. Od 80. let se svět začal zklidňovat, padly komunistické režimy, lidé se učili žít ve svobodných zemích a užívat konzumního života. Generace Y vyrůstala v době, kdy se věci rychle měnily, a to je důvod, proč jsou většinou optimisté a věří, že zítra bude lépe.

Z výzkumů vyplývá, že pro příslušníky Generace Y je na prvním místě rodina. Užívání života a zábava je také velmi důležitá, dokonce více než pro generaci jejich rodičů. Zajímavé je, že mladí lidé neprojevují výrazný zájem o pobyt v zahraničí a raději zůstávají doma. O stáří se nezajímají, život je tady a teď a má být zábavný a nenudit.

Dokončení: www.zpravodajedu.cz

S úsměvem do starých časů

Pivovarský ples ovládla móda z 30. let

Jako v seriálu Četnické humoresky... pánům narostly dlouhé knírky, dámám nechybělo péřové boa. V sobotu 28. ledna se Dalešický pivovar proměnil do doby téměř zapomenuté. Na čtvrtý ročník pivovarského plesu v dobovém oblečení dorazilo kolem sto dvacetí pánů a dam z různých koutů republiky.

„Já jsem tu poprvé na doporučení svého známého,“ přiznal se Václav Křivánek z Třebíče. Jitka Králová z Plzně dorazila s celou rodinou: „Je vidět, že všichni se připravovali dlouho předem. Samotné modely byly velmi nápadité a rozmanité. A také díky hudbě jsme se mohli přenést v čase zpět.“ Celý večer se střídal dixieland Brass band, který hraje často i v zahraničí, a čejkovická cimbálová muzika Habáni. Šéfkuchař večera Rudolf Fiala připravil královskou hostinu, podle slov správce pivovaru Ladislava Urbana: „co kráva dala.“ Znamení pohoštění s proudy piva a dobové obleky s výbornou hudbou dodaly večeru autentickou atmosféru třicátých let.

Podívejte se na videosestřih z plesu na webu Zpravodaje.

Vlastina Svátková: „Bez lásky si život neumím představit.“

Foto Dan Svátek

Narodila jste se v česko-slovenské rodině, na Slovensku jste také chodila do školy a prožila tam část života. Ted' žijete a pracujete v Praze. Nechybí vám Slovensko?

Snažím se domů jezdit co nejčastěji. Mám tam rodinu, přátele, na každém místě nějakou vzpomínku. Chybí mi moc. Chybí mi svou bezprostřední, uvolněnou náturou lidí, chybí mi to, jak se „naši“ umí bavit i jejich smysl pro humor. Ale Praha mi dala novou rodinu, práci, splnila mi několik mých snů...

Pracovala jste jako redaktorka a novinářka. Jak jste se od této profese dostala k herectví?

Tak nějak přirozeně, i když je to samozřejmě skok dost zásadní. Všechno je to ale tvořivá práce, je jedno jestli píšu nebo hraju. Měla jsem k tomu sklony od dětství, takže i moje cesta mi byla přidělena a já po ní šla. Někdo tomu říká náhoda. Já na náhody nevěřím. Prostě jsem začala chodit na castingy, vyhrávala je, a to byl první krok k tomu, abych si víc věřila.

Co vás na herectví baví? A co vás šíleně štve?

Když má člověk talent, tak je herectví povoláním snů. A všichni herci si to moc dobře uvědomují. Nedá se přesně říct, co mě na něm baví, spíše mě neustále fascinuje a překvapuje. Vnímám herectví jako vlastní psychoanalýzu - zkoumám své hranice, objevuju emoce, které se normálně stydím projevit. Ve skutečnosti jsem velice uzavřená a stydlivá, ale když hraju, tak jsem někým jiným. Taková terapie. Štvát mě může cokoliv, ale snažím se být vděčná a pokorná. Herec by si neměl stěžovat.

Herectví je taková věc veřejná. Znáám herce a herečky, kteří jsou na jevišti a před kamerou hovorní a na diváky působí tak, že snad ani neumějí žít sami. Ale doma v soukromí jsou úplně jiní a rádi vyhledávají klid a samotu. Do které skupiny patříte vy?

Jsou dny, kdy mám chuť pozvat přátele k nám na večeři, jít se ven bavit, ale ty dny se střídají s dny, kdy jsem ráda doma, v intimě a samotě. Když natáčím, většinou se straním kolektivu, soustředím se na roli a nerada se nechávám rozptylovat. Takže si někdy zalezu a čekám, až mě zavolají na plac. A to většinou pokaždé... takže jako herečka nejsem „rozdávací se“ typ.

Na čem právě ted' pracujete?

Mám roztočené dva projekty. Touha motýla je film podle skutečné události, silný příběh ženy, který otevírá oči i srdce. Na Slovensku mám roztočený historický velkoformát Dunajská Sága, kde hraju hlavní roli společně s Miroslavem Donutílem.

Co je vaším největším životním snem?

Když byly staršímu synovi Adamovi 3 roky řekl mi: „Hm... mamí... to je život. Až budeš stará, tak umřeš.“ A já bych si moc přála, až budu stará, abych viděla svoje děti šťastné, milující a zdravé. Taky si přeju, aby mělo smysl to, co dělám. Abych nepromarnila život malicherným čekáním na něco, co možná ani nikdy nepříjde...

Bez čeho si nedovedete představit svůj život?

Bez lásky.

Představte si, že kvůli mrazům se přeruší dodávka elektřiny. Všechno zhasne, nemůžete si zapnout televizi, ani počítač. Co budete dělat?

Budeme hrát chvíli s dětmi jejich oblíbenou hru na slepou bábu a pak bychom vymysleli nějaký dobrodružný plán. Každá krizová situace je posilující. Tedy pokud netrvá příliš dlouho...

NA GYMNÁZIU V MORAVSKÉM KRUMLOVĚ BUDE NOVÝ ENERGETICKÝ OBOR

Obor je určen studentům, kteří mají zájem o technické obory, především o obor energetika, založený na špičkových moderních technologiích a využívající nejnovější vědecké poznatky. Absolventům tohoto oboru tím vzniká lepší předpoklad pro úspěšné studium na vysokých školách technického směru s perspektivou zaměstnání u Skupiny ČEZ.

Gymnázium Moravský Krumlov připravuje ve spolupráci se Skupinou ČEZ nový šestiletý obor se zaměřením na energetiku. Spolupráce moravskokrumlovského gymnázia se Skupinou ČEZ začala již v roce 2007. Vzhledem k tomu, že gymnázium leží jen dvě desítky kilometrů od Jaderné elektrárny Dukovany, je tato spolupráce celkem logická – gymnázium připravuje studenty pro vysokoškolské studium, vzdělané odborníky pak potřebuje i jaderná elektrárna. Skupina ČEZ nabízí studentům i pedagogům celou řadu zajímavých akcí – každoročně se konají přednášky pro studenty realizované zaměstnanci Jaderné elektrárny Dukovany, stejně tak i přednášky pro pedagogy na vybraná témata z oblasti techniky. Škole jsou poskytovány pomůcky pro podporu techniky, pro výuku je určena pomůcka Gamabeta, která je využívána v hodinách fyziky.

Zdaleka ne všechny akce se ale odehrávají v prostorách školy, studenti za poznatky, které jsou jim nabízeny, také vyjíždějí. Jedná se jak o besedy s významnými osobnostmi v energetice připravené Skupinou ČEZ, tak i o exkurze do areálu jaderné elektrárny či účast na třídní stáži pod názvem Jaderná maturita, které se pravidelně účastní 3-5 nejlepších studentů fyziky společně se svými pedagogy. Zájem o program Vysokoškolák (dříve Bakalář), který nadaným studentům umožňuje získat stipendium a po ukončení studia i lukrativní zaměstnání v JE Dukovany, je každoročně také velký.

Celá tato několikaletá spolupráce se nyní posouvá do další fáze – ve spolupráci se Skupinou ČEZ vznikl projekt šestiletého studia, který už byl schválen zřizovatelem, tedy krajskou reprezentací, a zapsán do rejstříku škol a školských zařízení. Jeho brány se budoucím studentům otevrou ve školním roce 2013/2014, první aktivity však začnou už u studentů prvního ročníku čtyřletého studia v příštím školním roce, především v rámci volitelných a nepovinných předmětů.

Obor je určen studentům, kteří mají zájem o technické obory, především o obor energetika, založený na špičkových moderních technologiích a využívající nejnovější vědecké poznatky. Díky přítomnosti Jaderné elektrárny Dukovany v oblasti patří odborníci v energetice mezi nejžádanější zaměstnance. Jedná se o velmi prestižní a dobře ohodnocené práce. Obsahem tohoto oboru jsou kromě výuky cizích jazyků a všeobecně vzdělávacích předmětů přírodovědné předměty s důrazem na rozšířenou výuku odborné informatiky, což vychází z požadavků vysokých škol technického zaměření a respektuje nároky kladené na zaměstnance JE Dukovany.

Výuka bude podpořena přednáškami odborníků z praxe během volitelných seminářů zaměřených na techniku, v úvahu přichází možnost zapojení exkurzí na dozimetrické stanici v Moravském Krumlově v rámci pravidel Skupiny ČEZ, půjde i o spolupráci při zřízení školních experimentálních dílen zaměřených na problematiku energetiky v Informačním centru JE Dukovany.

Věříme, že i tento obor bude přínosem pro obě zúčastněné strany, tedy Skupinu ČEZ i Gymnázium v Moravském Krumlově, jak tomu ostatně bylo u všech dosavadních aktivit, a nabídne také nové možnosti vzdělávání žáků z regionu.

HANA SCHNABLOVÁ

výchovná poradkyně Gymnázia v Moravském Krumlově
Foto archiv Gymnázia Mor. Krumlov a Jan Sucharda

Mezi vítězi znalostního testu „Král Jaderné maturity“ v roce 2011 byla i studentka Gymnázia v Mor. Krumlově Jana Ulmanová (na snímku druhá zleva)

Výuka fyziky s použitím moderních přístrojů

ROMAN LUKNÁR: BYL JSEM IGNORANT

Když jsem se dozvěděla, že se bude náš rozhovor s Romanem Luknářem odehrávat v blízkosti nákupního centra, měla jsem trochu obavy, že to nebude úplně ideální a klidné místo pro rozhovor. Mýlila jsem se! Nákupní centrum bylo jen orientačním bodem. Bratislavská restaurace, kterou herec Roman Luknář vybral pro náš rozhovor, měla nádherný výhled na hladinu jezera Kuchajda. Zimní sluníčko nás šimralo přes okno a dokreslovalo tak velmi příjemnou atmosféru celého rozhovoru. Po chvíli povídání jsem pochopila, že Roman Luknář není člověk, který by obdivoval nákupní centra a žil konzumním způsobem života. Je to člověk, který je zvyklý tvrdě pracovat, má rád samotu, je úzce spjat s přírodou a vším, co má k přírodě blízko. Jeho vyprávění však rozhodně nepůsobilo jako povídání nějakého snílka. Bylo veselé, milé a nezapomenutelné. V jeden okamžik však zcela zvěšněl, dostali jsme se k filmu Lidice...

Na čem v současné době pracujete?

Již třetím rokem hraji v seriálech, je to práce, která mě moc baví. Současný seriál je živý, jsme tam bezvadná parta lidí, máme se všichni rádi. Natáčíme i v sobotu a neděli a dá se říct, že se těším na každý den, kdy jdu do práce. V květnu bych

měl dělat televizní film s Alicí Nellis. A pak v srpnu a září česko-slovensko-německý film z minulosti o našich sportovcích, jak je přemlouvali, aby brali dopink. Mám hrát trenéra atletky a bude tam se mnou hrát Aňa Geislerová maminku děvčete, kterou budu trénovat. S Aňou pracuji velice rád.

V čem je pro vás dobrá práce s Alicí Nellis?

Bude to naše konečně první spolupráce. Takových žen, jako je Alice Nellis, jsem potkal v životě málo. Měla mě přečteného během minuty. Je to silná a inteligentní žena. Jsem s ní ochoten kdykoliv spolupracovat, u ní totiž nikdy nevím dopředu, co budu točit, a to mám právě moc rád. Mám rád překvapení a teprve až na premiéře se vlastně dozvím, jaké jsou tam postavy a jaké příběhy se odehrávají...

S Aňou Geislerovou nebudete hrát poprvé. Dokonce jste spolu hráli v Krásce v nesnázích erotické scény. Jak se vám s Aňou hraje?

Jsou dvě herečky, s kterými rád hraji - s Aňou a s Andrejkou Kerestešovou. Asi to bude tím, že ani jedna nemá vystudované herectví, a neřeší, jak budou vypadat, co budou mít na sobě, jsou obě fajn ženské. S Aňou jsme od filmu Kráska v nesnázích velcí přátelé. V době, kdy jsme měli točit erotické scény, měla Aňa zrovna malého Bruna a kojila. Byla z toho docela nervózní, ale když zjistila, že ji nijak neokoukávám, neosahávám a řekl jsem jí: „Tak tu scénu

zahrajme a můžeš jít,“ tak zavládl jakýsi klid. Později pak přišla postelová scéna, a nestačil jsem se divit, jak už na ni byla připravená. Nikdy nezneužívám těchto situací a spíš se snažím herečkám pomoci. A to tak, že ráno přijdu do šatny, svléknu se a chodím nahý. Jdu nahý po chodbě, do bufetu, ať si prostě zvykne a ona je pak uvolněná.

Jaké se vám líbí ženy?

Na ženách se mi líbí všechno, ale především musí přemýšlet, musí být silnou osobností a nesmí být submisivní.

V loňském roce měl premiéru film Lidice, co vám tento film dal do života?

Vzal mi 16 kilo. Tohle natáčení bylo úplně jiné než jindy. Normální je, že když se natáčí, tak se večer sedne a povídá se o natáčení. Tady to nebylo, každý šel večer spát. Já osobně jsem měl nějaké dny volna a vůbec jsem nevyšel z pokoje. Ležel jsem v posteli a brečel a brečel. I teď se mi o tom těžko mluví. Asi je to tak, že když je člověk rodič, tak není potřeba nic hrát, něco člověk cítí uvnitř. Role ve filmu pro mě byla velkým darem. Na tenhle film a scénu na hřbitově jsem čekal víc než 30 let. Chtěl jsem roli Vlčka především kvůli tomu, že jsem byl ignorant. Ve škole nám toho moc neřekli, když jsem viděl fotky z dějepisu a najednou z nich vystoupil a viděl vše barevně a vše se dalo do pohybu, tak si začnete hodně moc věci uvědomovat. Jsem moc rád, že jsem tam mohl hrát. Také jsem si uvědomil spoustu lidských osudů. Postava, kterou jsem hrál - nadstrážmistr Vlček je jeden z mnoha Čechů, kteří za okupace nechťně podléhali přímo gestapu a museli vykonávat jejich rozkazy. „Můj Vlček“ byl opravdu v nesprávný čas na nesprávném místě. Ve filmu to byla jediná smyšlená postava, ale takovýchto četníků v té době bylo v naší republice mnoho.

Myslíte si, že by filmů s touto tematikou mělo být víc?

Myslím, že všechno, co se událo, bylo kruté a nelidské. Mladá generace by to měla vědět a vidět. Naštěstí Lidice byly jen jednou. Není to film, na který bych se chtěl stále dívat. Viděl jsem ho jen jednou a stačilo mi to. Když jsem odcházel po premiéře z kina, nikdy jsem nezažil takové ticho. Z filmu mám krásné vzpomínky, ale hodně kruté. Je dobře, že se to natočilo a vidělo ho hodně lidí. Je to odkaz pro příští generace.

Dlouhou dobu jste žil a pracoval také ve Španělsku. Jak jste se dostal do zahraničí?

Zkrátka mi zavolali. Já se tam nehrnul. Jeli jsme tam se Zahradou na festival a měl jsem štěstí, že si mě někdo všiml. Rozhodně

Ve filmu Lidice jako nadstrážmistr Vlček

Foto Julie Vrábelová a Tomáš Vaverka

bych se ale do ciziny nehna! na žádný casting. Všechno to byla věc náhody.

Vaše manželka je Španělka, kde jste se spolu seznámili?

Potkali jsme se poprvé na divadelním festivalu ve Francii, pak přišla revoluce, zkusili jsme spolu žít na Slovensku, ale nešlo to. Lole se tady některé věci nelíbily a mně se zase nelíbilo, že po revoluci se komunisté znovu drali na nová místa. Rozhodli jsme se odjet do Španělska. Lola mě vůbec nepřemlouvala, abych šel s ní, naopak říkala: „Ty blázne, hraješ a točíš tam od deseti let, je ti pětadvacet, vrať se domů, máš tam rodiče, všechno!“ Nechtěl jsem být na Slovensku, chtěl jsem být s ní, starat se o ni. Vůbec jsem nepotřeboval být hercem. Bylo mi úplně jedno, co budu dělat.

A čím jste se tedy ve Španělsku živil?

Nikdy jsem neměl problém dělat i jinou práci, než je herectví. Ještě když jsem žil na Slovensku a potřeboval jsem peníze, šel jsem pracovat do fabriky do galvanizovny nebo jsem dotočil inscenaci a ráno se stavělo nové studio, tak jsem šel natírat kulisy. Ve Španělsku jsem také pracoval třeba v restauraci, kde jsem loupal denně až 250

kilo brambor, 80 kilo cibule, a to od rána až do noci do 2 hodin. Jedna z mých prací bylo také umývání aut. Herec není kdovíco. Když se netočilo, nemohl jsem říct doma klukům: „Váš tatínek je herec a jemu se strašně líbí, jak mu lidi tleskají. Dáme si k večeri trochu potlesku?“ Proč má rodina trpět kvůli tomu, že já to mám rád? To je hrozně egoistický. Ale musím říct, že jsem opravdu poznal kluky, kteří přišli z vesnice do Madridu a začali natáčet v seriálech a byli to vážně dobří herci. A uvěřili, že teď už to jinak nebude a budou stále hvězdy. A najednou jim to také třeba nevyšlo.

V současné době však žijete se svými syny v Bratislavě, co s nimi podnikáte?

Dlouhou dobu žili kluci ve Španělsku. Popravdě řečeno, pořád jsem někde jezdil, hrál, pracoval a neměl jsem na ně moc času. Většinou je vychovávala moje manželka Lola. Teď nějak cítím, že jim dlouhým poznat naši slovenskou kulturu, jazyk a zemi. Mladšímu Honzovi je 15 let a staršímu Luisovi bude 19 let. Jsem s nimi moc rád. Lola je velmi dobře vychovala. Oba dva mají hudbu jako koníčka a mají velké nadání, jsou dobří muzikanti.

Jakou roli byste nikdy nevzal?

Teď to trochu zlehčím, určitě ne porno. Nikdy jsem neměl vysněnou roli, každá postava, kterou jsem hrál, mi něco dala. Celé herectví je vlastně lhaní. Děláním to, co bych nikdy třeba vůbec nemohl dělat a mám to vlastně legálně povolené, být třeba křivákem. Mám raději záporné postavy, je tam znát ten kontrast. Člověk není dobrý. Narodili jsme se všichni naří a charakterově čistí. Křivákům se muselo něco stát, že tak reagují.

Dnes, když jste přišel na schůzku, tak jste se omlouval, že jste přišel pozdě kvůli pejskovi. To máte čas ještě i na pejska?

Máme nového pejska. Dlouho jsme zvažovali, jaké mu dáme jméno, a když jsme zjistili, že nám připomíná Woody Allena, tak jsme ho pojmenovali Woody. Je celý bílý a na zádech nad ocasem má černé srdíčko. Pejsky mám rád, když si jsem si koupil za svůj první honorář kotoučový magnetofon a pejska. Je to prima mít zvíře a kluci se alespoň učí povinností...

ALENA HOSTAŠOVÁ
Fotografie Jan Sucharda

PŘEDSTAVUJEME REGIONÁLNÍ MUZEA

MUZEUM ŘEZNICTVÍ V NÁMĚŠTI NAD OSLAVOU

Náměšť nad Oslavou se může pochlubit již třemi specializovanými muzeálními expozicemi. K Ateliéru náměšťského fotografa Ondřeje Knolla a Papírníkově tiskárně, které jsou součástí městského muzea, přibýlo letos soukromé Muzeum řeznictví, zřízené rodinou Pavlíčkovou.

V životě míváme mnoho snů. Mnohé se nám splní v průběhu života, některé jsou nesplnitelné, anebo přijdou nečekané události, které nám sen nedovolí zrealizovat. Svůj velký sen - vybudovat řeznické muzeum měl do loňského roku náměšťský řezník pan Jan Pavlíček. Nečekaně však před rokem zemřel. Celá rodina ale byla vnitřně přesvědčena, že by se měl tátův sen splnit, a tak se do již započaté tátovy práce - vybudování muzea zapojila manželka a všechny jeho děti. „K řeznickému řemeslu má celá rodina blízko. Táta nás postupně všechny do řeznického řemesla vtáhl,“ poznamenala v rozhovoru dcera Jaroslava, která v loňském roce ukončila studium na fakultě veterinární hygieny a ekologie v Brně a při prohlídce muzea byla mou průvodkyní. V průběhu loňského roku začala rodina ob-

jíždět bazary, navštěvovat známé, odpovídat na inzeráty a shánět informace a předměty, které souvisejí s řeznickým řemeslem. Po roční usilovné práci tak mohla v lednu letošního roku přivítat dcera Jaroslava společně se svými sourozenci a maminkou první hosty v nově otevřeném muzeu v Náměšti nad Oslavou, nedaleko od náměstí.

Muzeum nabízí více než 1000 různě starých exponátů. Některé stroje jsou repasované, jiné jsou ponechány v původním stavu. Mezi unikáty můžeme zařadit vystavené dřevěné troky, které jsou vydlabané z jednoho kusu kmene s datem 1925. Kousek od tohoto exponátu je k vidění půlmetráková kolíbka, která sloužila k oddělování mraženého masa. Pracovat s ní nebylo jednoduché ani pro dva pořádné chlapy.

K řeznickému řemeslu patří zajisté i váha. V muzeu je vystaveno několik vah, ale přesto jedna z nich je velmi speciální. Na její háky se dala pověsit celá půlka prasete. Velkou radost měla Jaroslava se svým bratrem ze získané korouhve s řeznickým znakem, neboť je docela ojedinělá a sehnali ji tři dny před slavnostním otevřením, a to už byla dokonce prodána jinému zájemci.

Na zdech muzea můžeme vidět také např. výuční list z roku 1905, různé fotografie a též životopis s fotografií pana Pavlíčka, zakladatele muzea.

Muzejní sbírku ocenil také děkan Veterinární a farmaceutické univerzity v Brně docent Ladislav Steinhäuser, který patří k našim předním odborníkům ve zpracování masa. Vystavené exponáty považuje za největší sbírku řeznických strojů u nás.

„Řeznické řemeslo má tradici přes 700 let a bylo velmi uznávaným. Byl to jediný řemeslný cech, který mohl mít ve znaku Českého lva s určitou výjimkou - drží v tlapě sekýrku. Toto ocenění dostali řezníci za zásluhy, protože byli odvážní a bojovali po boku krále. Jediní řezníci nemuseli odvádět po určitou dobu daně. Řezníkem se ale nemohl stát jen tak někdo. Mistrem řezníkem se mohl stát jedině ten, kdo byl synem mistra řezníka, anebo ten, který si vzal vdovu po mistrovi. Než se stal řezník mistrem, musel se nejdříve vyučit - to dostal výuční list, potom následoval tovaryšský list a pak až teprve mistr. Nedávno jsem se také dozvěděla, že řezníci měli dokonce i svoji banku,“ pokračovala ve svém vyprávění dcera Jaroslava.

Rodina by chtěla sbírku stále rozšiřovat a doplňovat. Muzeum si můžete prohlédnout po telefonické domluvě. Kontakt na muzeum najdete na webových stránkách www.reznictvi-pavlicek.cz, kde si také můžete přečíst o všech pochutinách, které řeznictví vyrábí, a že jich není málo.

ALENA HOSTAŠOVÁ

Foto Jaroslava Pavlíčková a Aleš Staněk

SOCIÁLNÍ DRUŽSTVO VE ZNOJMĚ

Sociální družstvo Znojmo vzniklo 3. 6. 2010 s cílem poskytovat služby lidem se zdravotním postižením. Mnoha lidem se tak otevřela možnost začlenit se do běžného života a především možnost vstupu do pracovního procesu i přesto, že mají nějaký zdravotní handicap. Znojenské družstvo dává příležitost pracovat lidem se změněnou pracovní schopností, částečným nebo plným invalidním důchodem, a to pro spoluobčany s tělesným i mentálním postižením. „Naše družstvo si klade za cíl podporovat sebedůvěru a seberealizaci postižených osob a pomoci při dalším rozvoji jejich schopností a dovedností udržet krok pro nemožnost jejich sociálního vyloučení,“ uvedl pro Zpravodaj předseda družstva pan Jan Denner.

V současné době v družstvu pracuje 26 zaměstnanců a z toho je 98,7 % zdravotně postižených. Nabídka služeb a výrobků je opravdu široká. Výrobky vznikají v několika dílnách, například v šicí dílně můžeme vidět, jak se šijí dresy, mikiny nebo pracovní oděvy. Pro zaměstnané ženy nebo starší spoluobčany může být zajímavá nabídka družstva na opravy a drobné úpravy oděvů. Ve stolařské dílně pak vznikají různé krmelce, králíkářny, palety nebo domečky pro hlodavce a také dřevěné kazety na lahve a různé stojánky. Družstvo nenabízí jen pěkné výrobky, kterými si můžeme zkrášlit svůj domov nebo pracoviště, ale nabízí i úklid ve firmách nebo v domácnostech atd.

V závěru roku 2011 převzala na elektrárně v době vánočních trhů z rukou Ing. Jiřího Jonáše paní Petra Dohnalová šek na částku 30 000 Kč. A jak budou využity výše zmíněné finance?

„Získané finanční prostředky použijeme na koupi dalších šicích strojů, rekonstrukci stávající šicí dílny a úpravy nové dílny, kterou chceme uvést do provozu počátkem března. Potřebujeme dovybavit stolařskou dílnu a oddělit práce hrubé od dokončovacích, takže máme v plánu upravit i sklepní prostory k využití dřevařské dílny,“ přiblížila administrativní pracovnice Petra Dohnalová. Družstvo získává na svou činnost část dotací z Úřadu práce ve Znojmě, ty však byly pro letošní rok omezeny, a proto se organizace snaží získat nové zakázky právě pro šicí dílnu, která je hlavním zdrojem příjmů. Své výrobky prodávají prostřednictvím internetu na webových stránkách www.fler.cz/socialni-druzstvo-znojmo. A dále je možno si je prohlédnout přímo v provozovně ve Znojmě v Kotkově ulici.

ALENA HOSTAŠOVÁ

Foto: archiv Soc. družstva a Jan Sucharda

Zaměstnanci Skupiny ČEZ věnovali během akce Plníme přání celkem 424 653 Kč a Nadace ČEZ přidala dalších 500 000 korun.

Při prosincových vánočních trzích v EDU převzala Petra Dohnalová ze Sociálního družstva Znojmo z rukou Jiřího Jonáše šek na 30 000 Kč.

Šicí dílna

PAMÁTCE NPOR. ADOLFA OPÁLKY

V letošním roce uplyne 70 let od významné odbojové akce uskutečněné v období 2. světové války, atentátu na říšského protektora v Čechách a na Moravě Reinharda Heydricha. Této vojenské akce se aktivně zúčastnil i rešický rodák, nositel mnoha válečných vyznamenání, plk. in memoriam, parašutista Adolf Opálka. Jako velitel paradesantní skupiny Out Distance se organizačně podílel na mnoha záškodnických akcích, poté jako velitel parašutistů soustředěných v Praze s plným nasazením organizoval společně s J. Kubišem, J. Gabčíkem a s J. Valčíkem tuto vojenskou akci.

Obec Rešice a Krajský úřad JmK ve spolupráci s Českým svazem bojovníků za svobodu a v součinnosti s Armádou ČR pořádají v sobotu dne 26. května 2012 V. vzpomínkové setkání u příležitosti uctění památky npor. Adolfa Opálky, plk. pěcho-

ty in memoriam, hrdiny čsl. zahraničního odboje, a k uctění památky rtm. Františka Pospíšila a ostatních bojovníků za svobodu národa a vlasti.

Program vzpomínkového setkání:

- mše svatá v kapli sv. Jana Nepomuckého za oběti 1. a 2. světové války
- průvod k pomníku padlých, položení věnců, hymny Francie, VB, SR a ČR, čestné salvy, projevy hostů a přelety letadel
- koncert posádkové hudby Olomouc
- selskopy výsadkářů z vrtulníku
- ukázka bojové techniky a vybavení
- večerní kulturní program

Obec Rešice srdečně zve všechny občany, rodáky i pamětníky událostí.

PĚT LET „ORANŽOVÉHO“ PARTNERSTVÍ

Odběrové středisko v Třebíči vzniklo 1. července 2001 jako detašované pracoviště Transfuzního oddělení a krevní banky Fakultní nemocnice Brno. Protože původní budova z roku 1949 přestala vyhovovat provozním požadavkům, přistoupilo se v prosinci 2007 ke stěhování odběrového střediska. Novým sídlem se v rámci trebičské nemocnice stala budova Centrálních laboratoří. Zrekonstruované prostory splňují vysoké nároky nejen na správnou výrobní praxi, ale také na vyšší komfort pro dárce krve. Partnerem odběrového střediska „v novém“ se stala Skupina ČEZ, a. s., Jaderná elektrárna Dukovany. Jako každá správná „sudička“, přinesla také ona něco do vínku: byla to dvě moderní polohovatelná odběrová křesla.

Tím však spolupráce obou subjektů zdaleka neskončila. Postupně docházelo k obměně dalších odběrových křesel, takže v letošním, již pátém roce našeho partnerství, jsou všechna křesla, včetně křesla pro odběry autotransfuzí, nová. Dárci krve si větší komfort a pohodlí při odběrech určitě zaslouží. Dalším významným počinem bylo zakoupení hematologického analyzátoru pro vyšetření kompletního krevního obrazu (celkem 19 parametrů) v roce 2009, na kterém se výrazným způsobem podílela Nadace ČEZ. Důkladnější vyšetření dárců krve ještě před vlastním odběrem přispívá k výraznému zvýšení kvality a bezpečnosti všech vyráběných transfuzních přípravků. Není zanedbatelné, že zakoupení analyzátoru přineslo také snížení provozních nákladů na předodběrová vyšetření. V současné době připravujeme nákup dvou kusů ručních svářecích kleští – opět za „oranžové“ finanční prostředky. Čekací dobu dárcům zpřijemňuje televizní vysílání, jehož příjem díky satelitu je rovněž možný za přispění Skupiny ČEZ. Víťame jakoukoli příležitost, kterou můžeme dárcům krve alespoň malinko splatit jejich nezištnou ochotu pomáhat nemocným a potřebným.

Zdraví se nedá koupit, ale kousek se ho může darovat. A mezi ty nejvýznamnější, ničím nenahraditelné a nezastupitelné dary patří dar krve. Hodnotu tohoto daru si plně uvědomíme, až jej sami potřebujeme. Teprve tehdy dokážeme ocenit tento dar mnoha anonymních dárců, kteří stojí tak trochu v pozadí, ale bez kterých by současná moderní medicína byla mnohdy bezmocná.

MARIE DUDÍKOVÁ

vedoucí Odběrového střediska Třebíč

Hematologický analyzátor

Mezi dárce krve patří i studenti trebičského gymnázia

PRO VOLNOU CHVÍLI

V letošním roce je to právě 100 let, kdy byla uvedena do provozu vodní elektrárna v Hradci Králové. Její výstavba trvala (**viz tajenka...**) a začala se stavět na 157. říčním kilometru řeky Labe u jejího soutoku s Orlicí. Vnější architektonickou úpravu a stavbu mostu navrhl prof. arch. František Sander. Most se segmentovým jezem stavěl ing. František Jirásek. Vodní elektrárna je chráněnou kulturní památkou a je zapsána v Ústředním seznamu kulturních památek. Elektrárna spolu s mostními objekty tvoří významnou součást městské památkové zóny v Hradci Králové a mezi lidmi je nazývána Hučák. V elektrárně pracují tři Francisovy turbíny v té podobě, jakou jim dala rekonstrukce v letech 1922-1923. Jmenovité otáčky turbín jsou 125 ot./min., činný výkon napojených generátorů je 0,25 MW. Hráz zadržuje 340 000 m³. Součástí elektrárny jsou tři rozvodny vysokého napětí o rozvodu 35 kV, 5 kV a 10/5 kV.

Tajenka z minulého čísla Zpravodaje zněla **...je v Anglii**. Ze správných odpovědí jsme vylosovali paní **Evu Dočkalovou a Martu Smejkalovou, obě z Moravského Krumlova**. Poslali jsme jim skládací deštník a propisovačku.

Výherkyním upřímně blahopřejeme a těšíme se na správné odpovědi kvízu v tomto čísle Zpravodaje. Pokud se chcete zúčastnit slosování o ceny, zašlete

U každé odpovědi na kvízovou otázku najdete i různá písmena. Když otázku správně vyluštíte a seřadíte si písmena hezky za sebe, získáte tajenku.

1. Jakou barvu má hvězda v názvu pohádky Zdeňka Milera o Krtkovi?
BY Zlatá	Z Zelená	TR Žlutá
2. Jak se jmenoval americký vědec, který se stal dvojnásobným laureátem Nobelovy ceny? V roce 1954 mu byla Nobelova cena udělena za chemii a v roce 1962 získal Nobelovu cenu míru.
VA Purcell	AB Pauling	LA Porter
3. Kdo založil kolem roku 387 př. n. l. v Athénách školu zvanou Akademie?
LA Sokrates	SCH Aristoteles	RA Platon
4. Sošku Oscara za brilantní ztvárnění královny Alžběty II. ve filmu Královna získala herečka
VÁ Helen Huntová	LA Helen Mirrenová	CEL Helen McCroryová
5. Jak se nazývá kreslený tříobrázkový až čtyřobrázkový vtíp či příběh uveřejňovaný v novinách i na internetu?
D Strip	LE Trip	ÝCH Rip
6. Za který hokejový klub nikdy nehrál Jaromír Jágr?
PÉ HC Bolzano	NA Schalker Heie	VA New York Islanders
7. Podle internetového hlasování se jedním z přírodních divů světa stal i Národní park podzemní řeky Puerto Princesa na ostrově Palawan. Palawan je ostrov
RO Filipínský	RAD Indonéský	TL Thajský
8. Jak se nazývá největší měsíc sluneční soustavy? Svým rozměrem převyšuje i planetu Merkur.
OU Phobos	ET Deimos	KY Ganymed

do 15. dubna 2012 tajenku na korespondenčním lístku na adresu: JAS, Sokolská 368, 675 55 Hrotovice nebo na e-mail: zpravodajedu@cez.cz. Do předmětu uveďte: **zpravodaj soudosp**.

INZERCE

PRAVIDLA OBJEDNÁVÁNÍ INZERCE

Inzerovat mohou soukromé osoby, živnostníci a firmy, mající svoji provozovnu ve dvacetikilometrovém pásmu okolo EDU. Cena inzerátu o velikosti 1/16 strany je 250 Kč vč. DPH, o velikosti 2/16 strany je 500 Kč vč. DPH.

Zájemce o inzerci zašle objednávku s uvedením názvu a sídla firmy, IČ, příp. DIČ buď mailem na adresu: jas@jas-hrotopice.com nebo písemně na adresu: JAS, Sokolská 368, 675 55 Hrotopice. Obratem bude na adresu firmy zaslána faktura-daňový doklad na úhradu ceny inzerátu. Inzerát bude zveřejněn po uhrazení faktury.

Vydavatel neodpovídá za kvalitu inzerovaných výrobků a služeb.

**Kácení stromů
v omezených prostorech
Zdravotní řezy
vzrostlých stromů
Péče o památné stromy**
mobil 608 717 245

Martin Uhlíř, Lipová 1315, Rosice
www.tree-climbing.cz

www.opticky-svet.cz - tel.: 773 552 295
Moravské Budějovice
Hrotopice - Znojmo

optik FRIČ

široký výběr **DIOPTRICKÝCH
A SLUNEČNÍCH BRÝLÍ**

- KONTAKTNÍ ČOČKY** - více na www.opticky-svet.cz
- ZHOTOVENÍ BRÝLÍ** na počkání (EXPRESS)
- MĚŘENÍ ZRAKU ZDARMA**
- SERVIS K BRÝLÍM ZDARMA**
- ZÁKAZNICKÉ SLEVY**

**KUPTÉ BRÝLE
SKLA ZDARMA**

NYNÍ AKCE!
Ke každé obroučce nad 2990 Kč
pár **antireflexních** brýlových skel ZDARMA

**GALANTERIE
u Pospíšilů**

NABÍDKA ZBOŽÍ
šicí potřeby
korálky, příze
punčochové zboží
ponožkové zboží
čepice, šály, šátky
kravaty, deštníky
kožená galanterie
termoprádlo
luxusní dámské prádlo

ČISTÍRNA
chemické čištění
(obleky, pláště,
bundy, kožichy,
kožené oděvy...)

PRÁDELNA
praní prádla
(prac. oděvy, prádlo
pro zdravotnická zařízení)

Galanterie u Pospíšilů, Rosice – tel.: 606 237 918

WWW.GALANTERIE-ROSICE.CZ

Lesnictví a péče o stromy

Adamera s.r.o.

- riziková těžba
- odstranění pařezů frézováním
- likvidace větví štěpkováním
- prodej dřevních štěpků
- péče o památné stromy
- bezpečnostní, zdravotní a redukční řezy na stromech
- bezpečnostní vazby v korunách stromů
- výsadba stromů na trvalé stanoviště
- stříhání živých plotů
- sečení trávy, práce s křovinořezem
- sečení přerostlých porostů - mulčování
- likvidace náletových dřevin a bušené postřiky

**Višňové 187, 671 38
tel.: 606 532 184
e-mail:
adamera.sro@seznam.cz**

www.adamera.cz

**PLOCHÉ STŘECHY
HAVLÁT**

Rodinné domy, garáže, terasy

- **IZOLACE PROTI VODĚ**
- kvalitní materiály, záruka
- životnost až 30 let
- odborně provedená práce
- **NÁTĚRY STŘECH**

**JIŘÍ HAVLÁT, ZAKŘANY 157
tel.: 548 535 243
603 767 908
www.havlat.webnode.cz
IZOLATÉRSTVÍ**

CF

CYKLO - FITNESS ROSICE

**INDOOR-CYCLING
NA ROSICKÉ KUŽELNĚ**

pohyb pro
zdraví
opravdu
pro každého

První lekce je zdarma!
REZERVACE NA: www.c-f.cz

**PRODEJ
HUTNÍHO
MATERIÁLU
ZÁMEČNICKÉ
PRÁCE**

**TETČICE
Rosická 251
tel.: 736 540 864**

**PROTIKOROZNÍ
NÁSTŘIK
DUTIN
A PODVOZKŮ**

OPEL -
prodej použitých dílů

**Došek Josef
Mohelno 282
Tel. 602 571 260**

DŘEVOSTAVBY

Radek NETERDA
Ketkovice 127, 664 95 Ivančice
tel.: 773 532 637
e-mail: r.nett@seznam.cz

www.drevostavby-neterda.cz

Včelaři,

Využijte dotaci na nákup medometů a ostatní včelařské techniky.
Nevíte jak a na co čerpat dotace? Možnost bezplatné konzultace.
Žádosti o dotace - veškeré potřebné formuláře vyplníme na místě.

Tenkostěnný nástavkový úl (dno, tři nástavky, víko) 1 500 korun, samostatný nástavek 300 korun.

**Včelařská farma
a prodejna KURTIN**
Ing. Kamil KURTIN
Račice 41
675 55 Hrotopice
okres Třebíč

Tel. 737 363 489
www.vcelarstvikurtin.cz

NEPŘETRŽITÝ PRODEJ
prodejna je umístěna v suterénu rodinného domu, po telefonické domluvě Vás obsloužíme
KDYKOLIV
i ve večerních hodinách.

SOUTĚŽENÍ PRO ŠKOLÁKY

Milí školáci,

Zpravodaj vám přináší další soutěž, kterou pro vás tradičně připravilo brněnské vydavatelství KIRA.

Věříme, že si najdete chvíli k luštění a pošlete nám své odpovědi. Ze správných odpovědí vylosujeme deset účastníků soutěže a pošleme jim ceny, které věnuje Jaderná elektrárna Dukovany. Do losování o ceny budou zařazeny ty odpovědi, v nichž budou správně vyřešeny alespoň tři úkoly.

Odpovědi na korespondenčním lístku nebo pohlednici zasílejte do 15. dubna 2012 na adresu: JAS, Sokolská 368, 675 55 Hroovice nebo na e-mail: zpravodajedu@cez.cz. Do předmětu uveďte: **zpravodaj soudeti**.

Nezapomeňte připsat školu a třídu, do které chodíte.

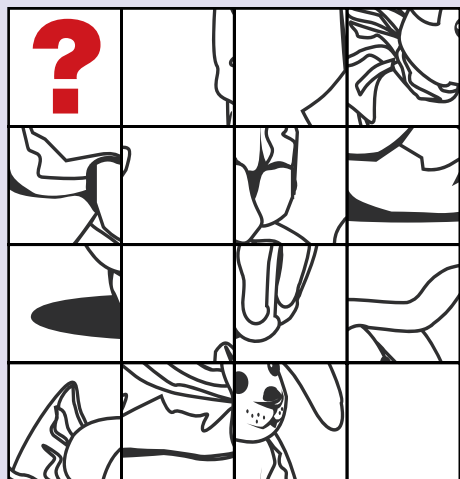
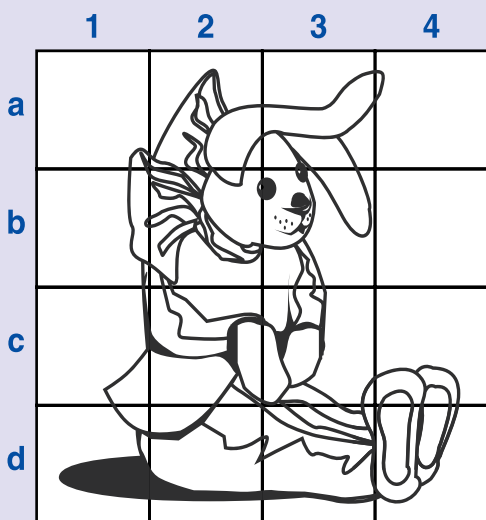
Šťastnými výherci z minulého čísla, kterým jsme poslali švihadlo, klíčenku a propisku, jsou:

Tina Sklenská z Ivančic, Vítěk a Katka Procházkovi z Oslavan, Barbora Dostálová z Miroslavi, Klára a Adéla Saturovkovy z Třebíče, Alenka a Lucka Kunderkovi z Babic u Rosic, Nikola Brymová a Adéla Hanzlová z Náměště nad Oslavou, David Čaněk a Nikol Čierna z Valče.

Všem blahopřejeme a těšíme se na správné odpovědi soutěží z tohoto čísla.

ZAJÍČEK

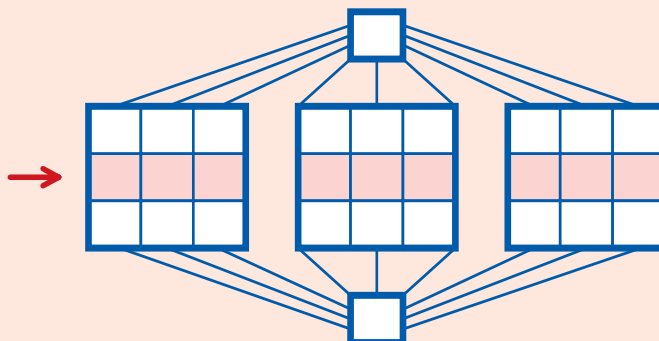
Který díl skládačky se ztratil?

ZVÍŘATA Z POHÁDEK

V doplňovačce se ukrývají tři zvířata, všechna vystupovala v různých pohádkách.

Návod k luštění: Do obrazce vepište shora dolů devět pětispisemenných výrazů podle legendy. První a poslední písmeno je vždy společné. **Tajenky** si přečtete v prostředním řádku.

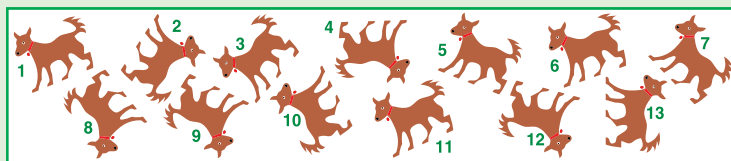

SVISLE: Zařízení k topení i vaření; velká dlouhoocasá myš; zdobená umělá nádrž na vodu. – Černošedý pták příbuzný havranu; přístřeší k uschování nářadí; vývojové stadium hmyzu mezi larvou a dospělým jedincem. – Koktavý člověk; slepice krocanu; inkoustová skvrna.

PŘIPRAVILO VYDAVATELSTVÍ KIRA BRNO

PEJSEK

Ze třinácti pejsků najdete jednoho, který nedodržuje zásadu zavedenou na zbývajících dvanácti.

DVĚ JARNÍ BYLINY

V **tajenkách** najdete dvě chráněné byliny, které určitě velmi dobře znáte. Kvetou brzy jara.

KRIS-KROS

Návod k luštění: Po vepsání všech výrazů na správná místa v obrazci si budete moci přečíst v označených sloupcích tajenky.

Výrazy pro vodorovný směr: ADRIE, DRÁHA, HASÁK, LEKCE, LIBOR, NANDU, ŘÁDKA, SIROB, SOFIE, VILKA.

Výrazy pro svislý směr: PRVNÍ TAJENKA, KRKAVEC, OBRÁTKA, PŘEVAHA, RAFINÉR, DRUHÁ TAJENKA, UDÁLOST.

